

צעירי אגודת חב"ד המרכז (ע"ר)

משרדים:

בית שז"ר, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915
טלפון: 03-9607588 פקס: 03-9606169
www.chabad.org.il
chabad@chabad.org.il

גיליון 'שיחת השבוע'
מופיע לאחר המכתב

ב"ה, ט' בטבת תשס"ה
(21/12/04)

מהשבוע הבא – חדש בארה"ב: 'שיחת השבוע' מודפס וצבעוני

בשורה טובה לשלוחים בארה"ב ולמעוניינים להפיץ את 'שיחת השבוע' במתכונת מהודרת ונאה – מעתה אתם יכולים לקבל בארה"ב גיליון מודפס וצבעוני שיגיע אליכם לפני השבת.

ההדפסה נעשית בארה"ב, וגם זמני הדלקת הנרות וצאת השבת הם של ארה"ב. הדפסת הגיליונות בארה"ב (בעברית וברוסית) תתחיל אי"ה מיו"ד שבט תשס"ה.

בשלב ראשון יסופקו הגיליונות לכל מי שמזמין מ-10 גיליונות ומעלה. בהמשך נספק את הגיליונות גם למנויים על גיליון בודד.

לתשומת ליבכם:

ככל שכמות הגיליונות גדלה – המחיר יורד.

שלוחים, גבאי בתי-כנסת, וכל מי שרוצה לזכות את מקורביו ובני קהילתו – אנא פנו אלינו והזמינו את הגיליון הפופולרי והמבוקש.

נציגנו בארה"ב הוא הת' מאיר שי' לוי

טלפון: 718-4935703

דוא"ל: sh-usa@chabad.org.il

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת בא

הגיליון השבועי לכל יהודי 941

ד' בשבט התשס"ה
(41.1.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

יום הילולא והתקשרות

יום חמישי הקרוב, י' בשבט, הוא יום ההילולא של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הרי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון), שנסתלק בשנת תש"י. מהמנהגים הנהוגים בקשר ליום זה: לעלות לתורה בשבת זו, להדליק נר-נשמה ביום רביעי לפנות ערב, ללמוד פרקים ממאמר החסידות האחרון שלו, להוסיף בצדקה ולשגר 'פדיון-נפש', כדי לקראתו על הציון הקדוש (מספר הפקס: 00-1-718-723444). זה גם יום קבלת הנשיאות על-ידי חתנו וממלא-מקומו, הרבי מליובאוויטש. בתי-חב"ד ברחבי הארץ מארגנים התוועדות וכינוסים לדגל היום הגדול והקדוש.

שלוחים חדשים

בכינוס הארצי של שלוחי חב"ד בארץ, שנעל בשבוע שעבר במלון ניר-עציון, השתתפו שמונה-עשר שלוחים חדשים. מקצתם פתחו בתי-חב"ד במקומות חדשים ומקצתם יצאו לתגבר בתי-חב"ד קיימים. בין המקומות החדשים: אלפי-מנשה, צורן, נהלל, גבעת-האלה, שכונת רחביה-נחלאלות בירושלים, אזור ים-המלח ועוד. בכינוס הוצגה תכנית מקיפה להעמקת מערכת שיעורי התורה וחוגי היהדות, מתוך שאיפה להגיע לקהלים חדשים.

הפקות חדשות

הפקה חדשה לילדי הגן — **שמח בגן** עם הזמר **אהרן ראל**. שירים, משחקים וטיוילים, באווירה יהודית שמחה. ההפקה היא מבית-היוצר של **עודד דוד**. ועוד הפקה לילדים: **סוד נסתרים** — סרט על חייו של רבי שמעון בר-יוחאי. הסרט מחבר עבר והווה, גלות וחורבן, ייאוש ותפילה, נגלה ונסתר. טל' 700-704120-1.

זמני השבוע

ירושלים ת"א	חיפה	באר-שבע	אילת	נירווק
4:34	4:41	4:40	4:25	4:36
5:37	5:42	5:40	5:36	5:37
פקס: 03-9606169				
אינטרנט: www.chabad.org.il				
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il				
נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280				
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות				
נא לשמור על קדושת הגיליון				

מסירות-הנפש והתקווה הגדולה

מסירות-נפש אינה בהכרח סיכון החיים, אלא מסירת כל הכוחות, המשאבים והמאויים למען עם-ישראל. מסירות-נפש זו היא המופת שהנחילו לנו נשיאי-ישראל

מסירות-נפש היא הנכונות להתמסר לגמרי לבעייתו של עם-ישראל, לקבל בלילות את המוני בית-ישראל, להשיב על מכתביהם, לעמוד שבע ושמונה שעות מדי יום ראשון כדי להעניק מברכותיו ומעצותיו לכלל-ישראל.

מסירות-נפש היא העיקרון שהציב הרבי לפעילות חב"ד — לא לעשות מה שנראה טוב ומועיל לחב"ד, אלא "חב"ד צריכה לעשות מה שאחרים אינם רוצים או אינם יכולים לעשות". וכך אמר לרב חב"די מכובד, ששאלו אם לעסוק בענייני הכשרות: "בשר כשר יש אחרים שמוכנים לייצר; תפקידך לייצר יהודים שירצו לאכול בשר כשר".

עמדות לא-פופולריות

מסירות-נפש היא מלחמתו הבלתי-מתפשרת של הרבי נגד הניסיונות לסכן את ארץ-ישראל ויושביה על-ידי ויתורים לאויבי ישראל. הרבי ידע שהעמדות שהוא משמיע אינן פופולריות בחוגים שונים, וכי יש הרואים בכך התערבות ב'פוליטיקה'. אך הוא התעלם מכל השיקולים הללו ולא פסק מלהזהיר ומלהתריע שוויתורים לאוייב יעמידו בסכנת-נפשות את כל תושבי הארץ.

למרבה הצער, לא שמעו בקולו ולא שעו לאזהרותיו. את התוצאות המרות ראינו כולנו בשנים האחרונות. הרבי, שצפה כל זאת מראש, לא היה יכול להחריש, ולכן זעק כל-כך מעומק ליבו הטהור והתריע מפני העתיד להתרחש אם ילכו בדרך הרת-אסון זו.

אולם הרבי גם נותן לנו את התקווה הגדולה מכולן — תקוות הגאולה האמיתית והשלמה. הוא ליבה ועורר בקרב המוני בית-ישראל את האמונה בבואו הקרוב של משיח-צדקנו, וקרא לכל יהודי להכין את עצמו לקראתו. זו המשענת שלנו בימים קשים אלה. מאמינים אנו באמונה שלמה, כי תיכף ומיד ממש נזכה לראות את ישועת ה', וכשם שבני-ישראל יצאו ממצרים כהרף-עין, כך נפקח פתאום את עינינו ונראה כאן את משיח-צדקנו.

יום חמישי הקרוב, י' בשבט, קשור בשני רועי-ישראל שטבעו את חותמם על דורנו. ביום זה נסתלק הרבי הקודם מליובאוויטש, הרי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון), ועל כיסאו עלה חתנו וממלא-מקומו, רבי מנחם-מענדל שניאורסון, שמאז ידוע ומוכר בעולם כולו בתואר 'הרבי מליובאוויטש'. היום הזה קושר שני נשיאי ישראל אלה, שדמותם מסמלת יותר מכול מסירות-נפש שאין לה גבולות.

הרבי הרי"צ התפרסם במיוחד בזכות מסירות-הנפש המופלאה שלו מול המשטר הקומוניסטי העריץ ברוסיה הסובייטית. זו הייתה מסירות-נפש במובן הפשוט ביותר — סיכון החיים למען קיום היהדות. הוא-עצמו, ואלפי חסידיו ושליחיו, סיכנו את חייהם מדי יום ביומו כדי לחנך ילדים ברוח היהדות, להקים מקווה-טהרה, לקיים בתי-כנסת ולערוך ברית-מילה.

בגלל פעילותו זו הרבי נאסר ונידון למוות, אולם בחסדי ה' ניצל מידי הקומוניסטים והצליח לצאת אל העולם החופשי, בעוד שליחיו הנאמנים נשארים ברוסיה וממשיכים במלאכת-הקודש של השמירה על גחלת היהדות. הרבי, שעונה קשות בזמן מאסרו, היה שבור ורצוץ, אך הוסיף לפעול בלטביה ובפולין, ואחר-כך באמריקה, למען קיום היהדות. הוא, במסירות-נפשו, הניח את היסודות לאימפריה הגדולה שביסס והרחיב לממדי-ענק חתנו וממלא-מקומו.

לייצר יהודים, לא בשר

אצל ממלא-מקומו, הרבי מליובאוויטש, ראינו מסירות-נפש מסוג אחר. זו מסירות-נפש בתנאי העולם החופשי. אין מדובר דווקא בסיכון החיים, אלא במסירת כל הכוחות, המשאבים והמאויים למען עם-ישראל. מסירות-נפש זו היא סודה של חסידות חב"ד, בהנהגתו המופלאה של הרבי.

מסירות-נפש זו נחישותו של הרבי שלא לצאת אף ליום אחד של חופשה בכל שנות הנהגתו.

נקודת-זמן שרק הקב"ה יודע

בדאי הוא". לכן שינה משה רבנו ואמר "כחצות", כדי שלא יבואו לכלל טעות.

"יודע עתיו ורגעיו"

רש"י מוסיף, שאמנם משה רבנו שינה ואמר "כחצות", אבל "הקב"ה יודע עתיו ורגעיו, אמר בחצות". בכך רומז רש"י למאמרו של רבי שמעון על הפסוק "ויכל אלוקים ביום השביעי", שמעורר לכאורה קושיה – איך שבת הקב"ה בשבת אם כילה את מלאכת הבריאה "ביום השביעי". משיב רבי שמעון, ש"הקב"ה שיועד עתיו ורגעיו נכנס בו כחוט השערה", וממילא הוא סיים את המלאכה בדיוק בנקודה שבה מתחיל היום השביעי.

זו גם המשמעות של "כחצות הלילה" במצרים – הקב"ה הביא את המכה בדיוק ב'חוט השערה' של חצות הלילה, נקודת-זמן שרק הקב"ה לבדו יכול לכונן, והדבר הוכיח ש"אני יוצא בתוך מצרים", שהוא בכבודו ובעצמו מכה את המצרים וגואל את בני-ישראל.

(לקוטי שיחות כרך כא, עמ' 55)

בן-אדם אינו מסוגל לעשות פעולה בדיוק בחצות הלילה, כי אין בכוחו לזהות את הרגע המדויק. למעשה, הרגע הזה בלתי-ניתן להגדרה בכלים אנושיים, משום שהוא אינו ניתן למדידה. אם זה רגע שניתן למדידה, הרי הוא ניתן לחלוקה, וכבר אין לנו בדיוק 'חצות'. את הנקודה המדויקת של חצות הלילה יודע הקב"ה לבדו, וזו הייתה הכוונה בציון המועד – להבהיר לפרעה שמכת בכורות תבוא מהקב"ה בכבודו ובעצמו.

"שמא יטעו"

לאור הסבר זה מתעוררת שאלה, מדוע נאמר "כחצות" ולא "בחצות"? מבאר רש"י, ש"כחצות" בעצם פירושו – כאשר יהיה חצות. לפי פירוש זה, 'חצות' אינו מושג של זמן אלא פעולה – לחצות את הלילה. "כחצות הלילה" משמעותו – כאשר יחצה הלילה.

לאחר מכן מביא רש"י הסבר נוסף, שבאמת הקב"ה אמר למשה "בחצות הלילה", אולם משה חשש "שמא יטעו אצטגניני פרעה" ולא יחשבו נכון את שעת חצות, ויאמרו "משה

אשר משה הודיע לפרעה על מכת בכורות אמר: "כה אמר ה', חצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים". מדוע במכה זו ניתנה הודעה מראש על השעה המדויקת שבה היא תבוא?

ברוב המכות לא הודיע הקב"ה מראש את מועד המכה. במכות דבר וארבה נאמר רק שהמכה תבוא "מחר". מכת ברד היא היחידה שבה נאמרה שעה מדויקת – "כעת מחר" (וכפירוש רש"י: "שרט לו שריטה בכותל – למחר כשתגיע חמה לכאן, ירד הברד"), אולם הודעה זו הייתה כדי לאפשר ל"הירא את דבר ה" להכניס את עבדיו ואת מקנהו למקומות מוגנים. אך מה תכלית ציון הזמן במכת בכורות?

רגע בלתי-ניתן למדידה

התשובה טמונה במילה "אני יוצא בתוך מצרים". מטרת ציון הזמן לא נועדה להודיע את מועד המכה, אלא להבהיר מי עומד להנחית אותה. הקב"ה ביקש להודיע לפרעה כי הוא בכבודו ובעצמו יביא את המכה, הוא ולא מלאך, הוא ולא שליח.

מן המעייין

נושא השבוע: פדיון הבן

בעין יפה. אין הוא מסתפק בידו האחת, אלא מכפיל את ברכתו – מברכו בשתי ידיו.

(מגדל עוז)

אמרת השבוע

מי חייב למי

הרבי הרי"צ (רבי יוסף-יצחק) מליובאוויטש עורר איש-עסקים אחד לקבוע עיתים לתורה. ענה האיש, שעכשיו הוא מוסר את כל זמנו וכוחותיו לביטוס העסק, אך כאשר יעמוד העסק על רגליו הוא מבטיח לקבוע עיתים לתורה.

הגיב הרבי: "אחד מחסידיו המקושרים של אבי [=הרבי הרש"ב] חלה במחלה קשה וכתב לאבי מכתב שבו הוא מבטיח, שאם הקב"ה יקימו ממיתת-חוליו, יתרום סכום נכבד לשיבת 'תומכי-ימימים'. השיב לו אבי: כדאי שתקיים את הבטחתך מיד, שכן מוטב שהקב"ה יהיה בעל-חוב לך משתהיה אתה בעל-חוב לך".

משפט הבכורה עליו. אם יחשוב כך, לא ילך לחפש חטאים במעשיהם של אחרים.

(רבי אברהם-יהושע-השיל מאפטה)

בכורו של הקב"ה

בני-ישראל הם בנו-בכורו של הקב"ה. כשאנו מקיימים את מצוות פדיון הבן, אנו מבקשים מהקב"ה כי אף הוא יקיים את מצוות פדיון הבן "ויגאלנו שנית... לעיני כל חי".

(הרב מרדכי-יהודה-לייב זקש)

(ילקוט מרגליות)

אריכות ימים

כל זמן שלא נפדה הבכור מלאך-המוות קשור בו, ועם פדיונו נפדה ונקשר לחיים (זוהר). מעשה בבחור שהיה נוטה למות ואמר: פדוני. אמר להם החכם: שמא בכור הוא ופדוהו, וחי אחר-כך עשרים וחמש שנים נוספות.

(ספר חסידים)

ברכה מלאה

בסיום פדיון הבן הכהן מברך את התינוק בברכת כוהנים, ומניח על ראשו את שתי ידיו. זאת, כדי להוכיח כי רצונו להשפיע שפע ברכה

הכול שלו

"קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני-ישראל באדם ובבהמה לי הוא" (שמות יג, ד). רצה הקב"ה לזכותנו לעשות מצווה בראשית פרו, למען דעת כי הכול שלו, ואין לנו דבר בעולם רק מה שיחלק לנו ה' בחסדיו. וזה האדם, בראותו כי אחר שיעג כמה יגיעות, והגיע זמן שעשה פרי, וחביב עליו ראשית פרו כבבת-עיניו, מיד נותנו לקב"ה – בכך מוכיח כי השליט האמיתי בעולם הוא הקב"ה.

(ספר החינוך)

קודם-כול להתקדש

ראשית העבודה הוא "קדש לי" – שהאדם יתעורר ויתקרב אל הקב"ה; ואז הוא זוכה ל"פטר כל רחם", שהקב"ה פותח לו את כל שערי רחמים (אתערותא דלעילא).

(רבי צבי מרימנוב)

הזולת ה'בכור'

אדם שרוצה להתקדש, עליו להיות עניו ושפל-ברך. עליו לדעת כי "כל בכור", כל אחד ואחד מישראל הוא גדול ממנו, צדיק ממנו, ולו

"ילד של הרבי"

זה היה יומיים לאחר ג' בתמוז תשנ"ד. אלפים הצטופפו לפני הציון הקדוש של הרבי מליובאוויטש, כדי להיכנס אל הקודש. בין הרבים היו גם אב ובנו. האב החזיק פתק ומדי פעם עיין בו ואף הוסיף אי-אלה מילים. ניכר היה עליו כי הוא אפוף חרדת-קודש. בתוך כך נקשרה שיחה קצרה בינו ובין הסופר החסידי ארי סמית, שעמד לידו. "זה ילד של הרבי", אמר האב בהצביעו על בנו. סתם ולא פירש.

את הסיפור המלא סיפר האב — ישעיה צבי רונדל שמו — לארי סמית כעבור זמן, כשהם יושבים בבית:

הסיפור מתחיל בדור הקודם, בסיומה של מלחמת-העולם השנייה. הוריי התגוררו אז בצרפת. תקצר היריעה מלתאר את מסכת תלאותיהם, אך יותר מכול העיבה את שמחת חייהם העובדה שלא זכו בפרי-בטן, והרופאים אף הודיעו להם כי לא יזכו לכך. יום אחד יעץ להם ידיד לפנות בכתב אל הרבי הריי"צ מליובאוויטש ולבקש את ברכתו. הוריי עשו כעצתו ושלחו לניו-יורק מכתב שבו פירטו את מצבם ובקשתם.

כעבור כחודשיים מצאו בתיבת-הדואר שלהם מכתב מניו-יורק, ובו מברכם הרבי הריי"צ בזרעא חיא וקימא. מובן שהמכתב נטע בליבם תקווה חדשה. ואכן, כעבור כחודשיים חודשים נולדו להוריי תאומים זהים, אני ואחי. מיותר לציין כי לשמחתם לא היה קץ.

כמה שנים לאחר מכן היגרו הוריי לארצות-הברית והתיישבו בברוקלין. ביתניים הסתלק הרבי הריי"צ לעולמו ועל כיסאו עלה חתנו. במשך כמה שנים נשלחנו, אני ואחי, ללמוד בבית-ספר של חב"ד בבדפורד. עובדה זו הייתה קשורה לכך שנולדנו בברכת הריי"צ.

עם השנים נישאתי ברוך ה', אך ההיסטוריה כאילו חזרה ונשנתה. לא נפקדנו בילדים. תחילה הסתנו את דעתנו מכך, אולם כשנקפו השנים פנינו לטובי הרופאים. בשלב מסוים הודיע לנו הרופא שטיפל בנו כי עלינו להשלים עם העובדה שלא נזכה להיות הורים.

דברים זהים שמענו גם מפיו של מומחה עולמי, הד"ר מיקלד שמו. אני זוכר כי לאחר הפגישה עם הד"ר מיקלד יצאתי החוצה, התיישבתי על

כוח החסידים

עם התגלות תורת החסידות על-ידי הבעש"ט נוצקה מערכת היחסים המיוחדת במינה בין רבי לחסידים. אין זו רק מערכת יחסים שבין רב לתלמידיו, אלא היא מקיפה ועמוקה לאין-ערוך. הציר המרכזי שלה הוא אהבה פנימית — אהבה של הרבי לחסידים ושל החסידים לרבי.

"כ"ק אדמו"ר הריי"צ אומר באחת משיחותיו (ליקוטי-דיבורים כרך א, עמ' 88): "האהבה הגדולה ביותר — בלשון בני-אדם — היא אהבת אב לבנו; ואולם אהבה זו חשובה כאין וכאפס לעומת האהבה שחש הרבי לחסידיו". אדמו"רים נהגו להעלות מפעם לפעם בזיכרונם את חסידיהם, לחשוב עליהם ולעורר רחמים עליהם. סיפורים רבים נשתמרו בידנו על עצם הפעולה של הזכרה זו, ועל חסידים שהיו מסוגלים להרגיש זאת ולומר פתאום: "עכשיו הרבי חושב עלי".

פשוט לאהוב

באותה מידה נהגו חסידים לחשוב על הרבי. כותב כ"ק אדמו"ר הריי"צ (איגרות-קודש אדמו"ר הריי"צ כרך ו, עמ' שנג): "החסידים המקושרים נהגו לקבוע עת קבועה ומיוחדת להתעורר בדגשי אהבה לרבם. פשוט לאהוב את הרבי, באהבה מורגשת בלב, כמו אהבה גשמית לאישה ולבנים. באותה שעה מציינים היו לעצמם 'חידות' עם הרבי, שמיעת מאמר חסידות או התוועדות עם הרבי".

"כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק' אמר: "אהבת החסידים וברכתם בוקעת וקיעים. כאשר משה-אליהו (חסיד שהצטיין בהתקשרותו לרבי) אומר בברכת-המזון 'הרחמן הוא יברך את אדוננו מורנו ורבנו', מתוך אהבה — עושה ברכתו פרי טוב למעלה, ובהא בפועל-טוב למטה" (איגרות-קודש אדמו"ר הריי"צ כרך ד, עמ' תכט).

ואכן, פעמים רבות התבטאו אדמו"רים, כי אהבתם של החסידים והתקשרותם מוסיפה בהם כוח. מסופר על אחד הרבנים למשפחת סופר, שביקר אצל הרבי מליובאוויטש ושוחח עמו בדברי תורה. בשעת השיחה השתומם לשמוע את הרבי מציין 'חתם סופר' במסכת עבודה-זרה. הרבי הרב עוז ושאל: "כיצד זוכר הרבי 'חתם סופר' נידח, שהוא-עצמו, נכד ה'חתם סופר', שכח את דבר קיומו?". השיב הרבי: "בכוח החסידים הוא".

אין אמצע

לאחר הסתלקות כ"ק אדמו"ר מהר"ש מינו החסידים את בנו הצעיר, הרש"ב, למלא את מקומו. הבן המבוגר, הרב זלמן-אהרון, התבטל גם הוא לאחיו הצעיר והתייחס אליו כאל רבי לכל דבר. פעם שאלוהו, איך הוא מסוגל להתייחס לאחיו הצעיר, שעמו שיחק משחקי-ילדות, כאל רבי. השיב הרב זלמן-אהרון: "בכל דבר שבעולם יש דרגת-אמצע בין שני קצוות. למשל, בין עשיר מופלג לעני המחזר על הפתחים יש דוגה בינונית. בין אדם שכולו חסד לבין אכזר גדול יש מידה ממוצעת. אולם בין רבי ובין אדם רגיל אין דרגות-ביניים: או שהוא רבי — או שהוא רמאי". וסיים: "את אחי אני מכיר — רמאי הוא בוודאי לא".

על שני האחים הללו סיפר הרבי מליובאוויטש (שיחת פורים תש"כ), שבילדותם שיחקו פעם אחת ב'רבי וחסיד'. האח היה הרבי והרש"ב בא אליו בתור חסיד. ישב ה'רבי' על כיסא וחשב כובע כשל רבי. ניגש אליו הרש"ב וביקש ממנו 'תיקון' על דבר שנכשל בו: בשבת שעברה פיצח אגוזים, ולאחר מכן נודע לו שרבנו הזקן כותב בסידורו שאין לאכול אגוזים בשבת. השיב האח (ששיחק את ה'רבי'): "תתחיל להתפלל מתוך הסידור, לא בעל-פה". נענה הרש"ב (ששיחק את ה'חסיד'): "אינך רבי! רבי נאנח תחילה, ורק לאחר-מכן הוא משיב".

חסידים אומרים: מה בין נביא לרבי? — נביא אומר מה שיהיה, ואילו רבי, מה שהוא אומר — כך יהיה.

כשנודעו הדברים לאבי, יעץ לנו להיכנס אל הרבי מליובאוויטש ולבקש את ברכתו. אנחנו היינו נואשים למדי, אך הוא היה חדור תקווה. "לבנים זכיתי בזכות הרבי הריי"צ, לנכדים זככה בזכות חתנו, הרבי הנוכחי", אמר לנו בביטחון.

ספסל ברחוב ופרצתי בכבי מר. לא יכולתי לשאת את הכאב העמוק. כעבור כמה ימים פגשתי את אחי ושוחחנו בעניין. התברר כי גם הוא (שכבר היה נשוי כמה שנים) סובל מאותה בעיה ממש. היינו תאומים זהים בכל המובנים — לטוב ולרע.

לאחר שפנינו אל מזכרות הרבי נקבעו לי ולאחי פגישות עם הרבי, באותו לילה, בזה אחר זה. תחילה נכנסנו אני ורעייתי. הייתי נרגש מאוד ואחזתי תיק רפואי עב-כרס. הרבי האיר לנו פנים בצורה שריגשה אותנו מאוד. הוא התעניין בנו ובעיסוקינו. כעבור זמן העזתי לפנות אליו בעניין שלשמו באנו ולספר לו על מצוקתנו. הרבי הניף יד בתנועת ביטול ואמר "אל תדאג".

הפניתי את תשומת-ליבו לתיק הרפואי שבידי והוספתי שהרופאים המומחים ביותר שללו מאיתנו כל תקווה. הרבי חיך אלינו חיוך אבהי שלא אשכחנו לעולם ואמר: "אל תדאגו, יהיו לכם ילדים וההורים שלך והסתא שלך יהיו ושמרטיפי שלהם". ה'חידות' ארכה כמחצית השעה ויצאנו ממנה בתחושה של התרוממות-רוח בלתי-רגילה.

אחריו נכנסו אחי ורעייתי. למרבה ההפתעה הם שהו בפנים כשלוש דקות בלבד. לאחר מכן סיפרו כי על פניו של הרבי הייתה נסוכה רצינית רבה. למרות ניסיונותיהם החוזרים ונשנים לקבל מהרבי הבטחה לילדים, הרבי נמנע מכך, ורק אמר להם כי בביקורו הקרוב בציון חותנו יתפלל למענם. הם יצאו מה'חידות' במפח-נפש.

כעבור שבועות אחדים קיבלנו את הבשורה הלא-תיאמן. היינו כחולמים. הרופאים המומחים היו בהלם מוחלט. הד"ר מיקלד אמר לי: "תגיד תודה גדולה לאלוקיך שעשה לך נס שטרם נתקלתי בשכמותו". וממש כמו אצל אברהם אבינו, שהקב"ה עשה נס מיוחד כדי למנוע לזות-שפתים של 'ליציני הדור', נולד לנו בן הדומה לי כשתי טיפות מים.

גם אחי לא הרפה והוסיף לבקש מהרבי ברכה. כל בקשותיו נענו בתשובה דומה — "אזכיר על הציון". לאחר כמה שנים עבר אחי לפני הרבי במוצאי חג-השבועות, בשעה שחילק יין מ'כוס של ברכה'. זו הייתה שעת-רצון, והפעם העניק לו הרבי ברכה מפורשת. ואמנם במלאות התקופה זכו הוא ורעייתו לבן.

באשר לנו, זכרתי את דברי הרבי ב'חידות' — "יהיו לכם ילדים", לשון רבים, וציפיתי שיתקיימו. מיותר לציין כי דברי הרבי לא הושבו ריקם. בשנים הבאות זכינו בחסדי ה' להולדתם של עוד שני ילדים. וכך גם נתקיימו דברי האמונה והביטחון של אבי — "לבנים זכיתי בזכות הרבי הריי"צ, לנכדים זככה בזכות חתנו, הרבי הנוכחי".

(על-פי 'רבות מופתי', מאת ארי סמית, בהוצאת ספריית 'כפר חב"ד')

נציפייה לנאורה "כבר כלו כל הקיצין וכבר סיימו הכול, והגאולה כבר הייתה צריכה לבוא מזמן, ומפני טעמים שאינם מובנים כלל וכלל, עדיין לא באה. מזה מובן שעל-כל-פנים עכשיו צריכה הגאולה לבוא תיכף ומיד ממש" (הרבי

ימי הזוהר של יהדות לטביה

ללטביה היה חבר הסיים הלטבי, הרב מרדכי דובין, שהיה חסיד חב"ד.

בימי שהייתו בלטביה פעל הריי"צ להרחבת המוסדות היהודיים במדינה, ועם זה לא חדל מלסייע ליהודי רוסיה. ביטוי למידת השפעתו יש באלבום – ארבעה מבתי-הכנסת בריגה הם של חסידי חב"ד ('חב"ד', 'צמח-צדק', 'הרבי מליובאוויטש' ו'תורה-אור').

על יסודות העבר

בשנים האחרונות ניכרת התעוררות יהודית גדולה במדינות חבר-העמים ובכלל זה בלטביה, בעיקר בזכות פעילותם הענפה של שליחי חב"ד. לרב ברכה תכנית גדולות בכל הקשור לתיעוד ולשימור העבר היהודי המפואר. בין השאר יזם תחרות ציורי בתי-כנסת בקרב תלמידי בתי-הספר הממשלתיים.

בימים האלה מוקמת בבית-הכנסת שברחוב סטאבו, שממנו הוא פועל, תערוכת דגמים מינאטוריים של בתי-הכנסת. "אנחנו מקדישים את עיקר הפעילות להקמת יהדות חיה, אבל במקביל חובה לבנות עתיד בריא על יסודות העבר", אומר הרב ברכה.

הרב ברכה והאלבום: שישים ערים יהודיות

הגאון הרגוצ'ובי והרב מאיר-שמחה. בעיר זו בלבד פעלו ארבעים וחמישה בתי-כנסת, ששירתו כאחד-עשר אלף יהודים. מעניינת החלוקה למעמדות (תופעה שאיננה ייחודית לדווינסק): בתי-כנסת נפרדים לקצבים, לנגרים, לצבעים, לסבלים, לעגלונים, לסוחרים ולסתם בעלי-מלאכה.

מקלט לרבי

בשם מעשרים ושתיים השנים, שהאלבום מתעד, התגורר ופעל בריגה הרבי הקודם מליובאוויטש, רבי יוסף-יצחק שניאורסון. זה היה לאחר ששוחרר ממאסרו על פעילותו למען היהדות הנרדפת ברוסיה הקומוניסטית. מי שתרם תרומה מכריעה לביטול גזר-דין המוות שנגזר עליו ולהוצאתו מרוסיה

ימי הזוהר פעלו שם מאות בתי-כנסת, ביותר משישים ערים ועיירות. בריגה הבירה התגוררו בשנת תרצ"ה (1935) כארבעים וארבעה אלף יהודים. כל זה עלה בלהבות בשואת אירופה, ונתורו שרידים מעטים בלבד. עכשיו מוצגים החיים היהודיים הללו באלבום מיוחד, 'לטביה, בתי-כנסת ורבנים 1918-1940', בן כשלוש-מאות עמודים. כאלפיים תמונות ומסמכים, לצד דברי הסבר בארבע שפות – עברית, אנגלית, לטבית ורוסית.

את עבודת איסוף החומר לאלבום עשה הרב נתן ברכה, שכיהן בשנות חייו האחרונות (עד פטירתו בתשס"ג) כרבה הראשי של לטביה. הוא עצמו נולד (בשנת תרפ"ג) בעיירה קטנה במזרח לטביה. בערב מלחמת-העולם השנייה ברח לרוסיה, חזר ללטביה בתום המלחמה ואחר-כך עלה ארצה. עם התמוטטות המשטר הקומוניסטי חזר ללטביה והיה רבה הראשי, תפקיד שזיכה אותו בהוקרה ובהערכה. יעידו על כך, בין השאר, השורות הנרגשות שמקדישה לו באלבום נשיאת לטביה, הגב' וירה ויקה פריברגה.

בתי-כנסת של בעלי-מלאכה

הרב ברכה שאף לתעד את החיים היהודיים התוססים בלטביה, שהכיר בשנות ילדותו. הוא נבר בארכיונים ואסף חומר תיעודי רב. למרבה הצער נפטר ממחלה קשה ולא זכה להשלים את המלאכה. הפרויקט הושלם על-ידי בנו, המשמש כיום רבה של קהילת שמי"ר בלטביה, הרב מענדל ברכה.

לעול באלבום מעורר התרגשות וכאב גם-יחד. תצלומי מאות בתי-כנסת לצד דיוקנאות הרבנים, השוחטים והחזנים – מספרים את סיפורה של יהדות חיה ותוססת. הנה, למשל, דווינסק, עירם של

ביטוח רכב במחיר הטוב ביותר במדינה
 12 תשלומים שווים וולא ריבית
 שרות אישי 24 שעות ביממה
 ביטוחי חובה, צד ג' ופקקי יהודיים
 קבוצת גפן - המבטחת המורשת של העיבור הדתי
 1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא
נשמה עם עצמה
 סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.
 ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה מאת מנחם ברוד
הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שם וכינוי

שאלה: הוריי נתנו לי שם שגורם לי אי-נוחות, ואני מעוניין בשם מקובל יותר. האם מותר לי לשנות את שמי?

תשובה: ידוע האמור בכתבי הא"י ז"ל, ששמו של אדם הוא 'צינור החיים', המחבר את הנשמה עם הגוף. לכן נמנעים מלשנות שם, אלא למי שאין לו שם יהודי כלל (אף לא שם לועזי המקובל בקהילות ישראל). כמורכב משנים שם לחולה מסוכן, כי 'שינוי השם קורע גזר-דין'. גם אז רק מוסיפים לו שם לפני שמו הקודם (למשל אם היה שמו יעקב, קוראים לו 'חיים יעקב').

נוסף על כך יש לזכור שעל-פירוד נקראים על שם סבא או גדולי-ישראל, והשם הוא קשר עם שלשלת הדורות, שנמסרו נפשם על התורה והיהדות. לכן אין למהר ולהחליף שם, ובהחלט ראוי להסתייג מה'אופנה' החדשה שאנשים בלתי-מוסמכים מציעים 'תרופת-פלא' לכל בעיה –

לשנות שם, לפי 'הבנתם' בענייני קבלה. לבעיה שמציג השואל פתרון פשוט – להישאר עם השם המקורי, שבו יעלה האיש לתורה ובו ישתמש לבקשת ברכה, לרישום בכתובה וכדומה, ובמקביל לאמץ שם לשימושים יום-יומיים. שם כזה נחשב כינוי בלבד, ואינו מבחינת שינוי השם (לצורכי גט יש חילוקי-דינים אם חובה לציין גם את הכינוי, אבל לא לשימושים אחרים). עם זה, האדם יכול לשנות את שמו. הרבי מליובאוויטש כתב: 'הובא בפוסקים ראשונים ואחרונים, שהאדם – בעל-הבית על שמו, ובאם משנה אותו... נעשה זה שמו לכל הפרטים'. דרך השינוי היא, שיעלה לתורה בשמו החדש ויברכוהו אחר-כך בשם זה (בלבד) שלוש פעמים. מובן שעליו להשתדל שסביבתו, ובפרט הקרובים אליו, יקראו לו בשם זה בלבד (החתימה חשובה פחות לעניין זה).

מקורות: שו"ע אה"ע סי' קכט ס"ד-יח, הג"ה ונו"כ. סדר כתובה כהלכתה פ"ו, ושי"ב. שערי הלכה ומנהג יו"ד סימן קה-קו.

פותחים את ספר שמות עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המוכרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120

